

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 860/2017
26.10.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Марином Радосављевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела изнуда из члана 180. став 2. у вези става 1. Кривичног закона Републике Србије (КЗ РС) у вези члана 22. Основног кривичног закона (ОКЗ) и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Цветка Марића и захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Весне Докић, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници 2К 259/10 од 13.07.2016. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1569/16 од 08.02.2017. године, у седници већа одржаној 26.10.2017. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници 2К 259/10 од 13.07.2016. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1569/16 од 08.02.2017. године,

- браниоца окривљеног АА, адвоката Цветка Марића, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП,
- браниоца окривљеног ББ, адвоката Весне Докић, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП,

док се исти захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА и браниоца окривљеног ББ, у преосталим деловима **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници 2К 259/10 од 13.07.2016. године, окривљени АА је оглашен кривим да је заједно са окривљенима ВВ и ГГ извршио кривично дело изнуда у саизвршилаштву из члана 180. став 2. у вези става 1. КЗ РС у вези члана 22. ОКЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 03.03.2005. до 25.04.2005. године. Истом пресудом, окривљени ББ је оглашен кривим због извршења кривичног дела изнуда у помагању из члана 180. став 2. у вези става 1. КЗ РС у вези члана 24. ОКЗ, за које му је изречена условна осуда, којом му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци, с тим што је одређено да се иста казна неће извршити, уколико окривљени у року од годину дана од дана

правноснажности наведене пресуде, не изврши ново кривично дело, те је одређено да ће се уколико дође до опозивања условне осуде, у том случају у утврђену казну затвора урачунати време које је провео у притвору од 16.02.2005. до 07.04.2005. године. Пресудом су окривљени обавезани на плаћање паушала суду у износу од по 7.000,00 динара, као и на плаћање трошкова кривичног поступка о чијој висини је одређено да ће суд одлучити посебним решењем. Оштећени ДД је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак. Истом пресудом, према окривљеном ВВ, одбијена је оптужба да је извршио кривично дело неовлашћено држање оружја, муниције или експлозивних материја из члана 33. став 2. Закона о оружју и муницији. Такође, од окривљеног је одузет 91 метак, калибра 7,62 мм за аутоматско оружје, за коју муницију је одређено да се има по правноснажности наведене пресуде предати у СУП Београд.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1569/16 од 08.02.2017. године, усвајањем жалбе Основног јавног тужиоца у Лозници, преиначена је пресуда Основног суда у Лозници 2К 259/10 од 13.07.2016. године, само у погледу одлуке о кривичној санкцији која је изречена окривљенима, тако што је Апелациони суд у Новом Саду, окривљене ВВ, АА и ГГ, за кривично дело изнуда из члана 180. став 2. у вези става 1. КЗ РС у вези са чланом 22. ОКЗ за које су оглашени кривим том пресудом, применом члана 38. и 41. ОКЗ, осудио и то: окривљеног ВВ, на казну затвора у трајању од 1 (једне) године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 16.02.2005. до 25.04.2005. године, окривљеног АА на казну затвора у трајању од 1 (једне) године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 03.03.2005. до 25.04.2005. године, окривљеног ГГ на казну затвора у трајању од 1 (једне) године, а окривљеног ББ за кривично дело изнуда у помагању из члана 180. став 2. у вези става 1. КЗ РС у вези члана 24. ОКЗ за које је оглашен кривим истом пресудом, применом члана 41. и 42. ОКЗ на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 16.02.2005. до 07.04.2005. године, док су жалбе бранилаца окривљених одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости, благовремено су поднели:

-бранилац окривљеног АА, адвокат Цветко Марић, због повреде закона, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе, или их укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, те одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи. Бранилац је предложио да окривљени АА и његов бранилац буду обавештени о седници већа Врховног касационог суда, ради присуства истој,

-бранилац окривљеног ББ, адвокат Весна Докић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, а због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде и окривљеног ББ ослободи од оптужбе и одреди да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерке захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА и браниоца

окривљеног ББ, Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су поднети захтеви за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтевима, испитујући законитост предузетих радњи у смислу члана 604. ЗКП ("Службени гласник РС" 72/11 и др) нашао:

Из навода захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Цветка Марића, да је Основни суд у Лозници одредио извођење доказа вештачењем и за вештака одредио лице које се није налазило на списку сталних судских вештака у време давања основног налаза и мишљења, те да налаз вештака Саше Савића од 27.02.2009. године, представља доказ на коме се не може заснивати осуђујућа пресуда, произилази да бранилац указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП. Уз то, бранилац указује да је налаз поменутог вештака незаконит доказ и из разлога што је исти сачињен на основу незаконитог снимања, праћења као и листинга комуникације окривљених, прибављеног без наредбе истражног судије, који листинг је према ставу браниоца, морао бити издвојен из списка предмета.

По налажењу Врховног касационог суда, неосновано бранилац окривљеног АА, у захтеву указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, имајући најпре у виду да је вештак Саша Савић који се заиста није налазио на списку сталних судских вештака у време давања основног налаза и мишљења, по занимању дипломирани инжењер информатике и кибернетике са дугогодишњим радним искуством на пословима везаним за систем мобилне телефоније у предузећу „...“, што указује на његову стручност да у складу са правилима науке и вештине обави поверено вештачење. Осим тога, поменути вештак је на главном претресу одржаном дана 21.07.2015. године, (у које време је био уписан у Регистар судских вештака) од стране председника већа пре испитивања, опоменут на већ положену заклетву, којом приликом је одговарао на питања одбране, у вези са писаним налазом и мишљењем, па је стога очигледно да се на таквом налазу и мишљењу, а насупрот наводима захтева за заштиту законитости, може заснивати судска одлука.

Такође, у вези наведеног, неосновано бранилац окривљеног АА указује да је поменути налаз вештака Саше Савића незаконит доказ и из разлога што се заснива на незаконитом снимању, праћењу и прибављеном листингу комуникације окривљених, без наредбе истражног судије. Из списка предмета произилази да је мера надзора и снимања телефонских и других разговора или комуникација другим техничким средствима упућеним на фиксни и мобилни телефон који користи оштећени ДД, одређена наредбом истражног судије Окружног суда у Шапцу Кри Пов 22/2005 од 14.02.2005. године, а по предлогу Основног јавног тужиоца у Шапцу Стр.Пов бр.3/05 од 14.02.2005. године. У конкретном случају, не ради се о надзору и снимању телефонских и других разговора окривљених, без наредбе суда, како то неосновано бранилац окривљеног АА истиче у захтеву, већ је примењена мера у односу на оштећеног у циљу заштите оштећеног и откривања учинилаца кривичних дела, а о предузетим радњама са тим циљем другостепени суд је дао разлоге на страни пет став три и четири пресуде, које у смислу члана 491. став 2. ЗКП прихвата и на које упућује Врховни касациони суд.

Из изнетих разлога, по оцени овог суда, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, имајући у виду да је бранилац окривљеног АА, ову битну повреду одредаба кривичног поступка већ истицао у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд нашао да су исти неосновани, поготово код чињенице да суд прихвата исказ оштећеног, те верује и другим доказима изведеним на главном претресу (вештачења, искази саокривљених и др.) и о томе у другостепеној пресуди даје разлоге на страни шест став три и даље, па основано цени да би и без доказа у виду вештачења инжењера Саше Савића (који цени као законит), била очигледно донета иста пресуда.

Бранилац окривљеног ББ, адвокат Весна Докић, у захтеву за заштиту законитости истиче да су побијане пресуде донете уз повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер у радњама окривљеног нису садржани елементи бића кривичног дела изнуда у помагању из члана 180. став 2. у вези става 1. КЗ РС у вези члана 24. ОКЗ, за које је окривљени оглашен кривим и осуђен, јер изрека побијане правноснажне пресуде не садржи радњу извршења кривичног дела изнуда у помагању.

Одредбом члана 180. став 1. КЗ РС који је важио у време извршења дела и који је примењен у конкретном случају, прописано је да ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, силом или озбиљном претњом принуди другог да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине, казниће се затвором од шест месеци до пет година, док је ставом 2. тог члана прописано да ако је делом из става 1. прибављена противправна имовинска корист у износу који прелази 300.000,00 динара, учинилац ће се казнити затвором у трајању од једне до десет година.

Одредбом члана 24. став 1. ОКЗ који је важио у време извршења кривичног дела и који је такође примењен, прописано је да ко другоме са умишљајем помогне у извршењу кривичног дела, казниће се као да га је сам учинио, а може се и блаже казнити.

Из изреке (став II) побијане првостепене пресуде Основног суда у Лозници, произилази да је окривљени ББ критичном приликом у урачунљивом стању и са умишљајем помогао окривљенима ВВ, АА и ГГ у извршењу кривичног дела изнуда „из члана 180. став 3. у вези става 2. КЗ РС“ (очигледна омашка у куцању, јер треба да стоји „из члана 180. став 2. у вези става 1. КЗ РС“) на штету ДД из ..., на начин описан под тачком I оптужнице.

Полазећи од наведеног и цитираних законских одредби, по налажењу Врховног касационог суда, из изреке побијане првостепене пресуде (став II) јасно произилазе сва субјективна и објективна обележја бића кривичног дела изнуда у помагању из члана 180. став 2. у вези става 1. КЗ РС у вези члана 24. ОКЗ.

Из изнетих разлога, по оцени овог суда, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ је неоснован у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Поред наведеног, бранилац окривљеног ББ, адвокат Весна Докић, у захтеву за заштиту законитости истиче, да ни првостепени, ни другостепени суд, у разлогима својих пресуда нису дали образложење, осим уобичајених фраза да је окривљени био свестан чињенице да помаже у изнуди. Такође, и бранилац окривљеног АА, адвокат Цветко Марић, у захтеву указује да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка, јер су исте „неразумљиве и без одлучног разлога.“

Изнетим наводима, бранилац окривљеног ББ, као и бранилац окривљеног АА, по налажењу овог суда, указују да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Надаље, бранилац окривљеног АА, истиче и то да је суд сумњу у погледу одлучних чињеница од којих зависи вођење поступка и постојање обележја кривичног дела, незаконито решио на штету окривљеног, чиме по налажењу овог суда, указује на повреду члана 16. став 5. ЗКП.

У захтеву се истиче и да у конкретном случају није било доказа да је окривљени АА својим делањем, извршио било шта од радњи које би имале обележја кривичног дела изнуда у саизвршилаштву, тј. да није било доказа да је овај окривљени упутио било какву претњу, захтевао предају каквог новца или уопште имао било какав контакт са оштећеним, нити је доказано постојање договора окривљеног АА са другим окривљенима у погледу извршења предметног кривичног дела.

Изнетим наводима, по оцени овог суда, бранилац окривљеног АА, оспорава оцену доказа и утврђено чињенично стање у побијаним пресудама.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу понети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 16. став 5. ЗКП, као ни због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА, адвоката Цветка Марића и захтев браниоца окривљеног ББ, адвоката Весне Докић, у овим деловима одбацио као недозвољене.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде у односу на одбијајући део на основу члана 491. став 1. ЗКП, а на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у коме је захтеве бранилаца окривљених одбацио као недозвољене.

Записничар-саветник
Марина Радосављевић,с.р

Председник већа-судија
Јанко Лазаревић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић